

УДК 331.8

Коробко О.В.¹, Юнусов О.І.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. КНТ-610м НУ «Запорізька політехніка»

СТАН ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Стан охорони праці в Україні залежить від стану економіки в країні. Економічна криза призвела не тільки до падіння ВВП, зменшення виробництва всіх товарів і обсягу послуг, погіршення добробуту населення і інших негативних явищ, а також до недопустимих норм зносу основних фондів у всіх галузях, перевищенню строків їх використання, відставання у технічному рівні від світових стандартів.

Кризовий стан економіки, боротьба багатьох підприємств за виживання, коли першочерговим завданням є виплата зарплати працівникам і внесення чергових платежів, природно відсувають діяльність по поліпшенню умов і охорони праці на другий план.

Країна перейшла на ринкову систему господарювання, у якій рушійним мотивом господарської діяльності виступає дохід. Ціль суб'єкту

господарювання – одержання прибутку, тоді як капітальні вкладення в основні фонди, необхідні для поліпшення умов праці, призводять до росту собівартості продукції. В умовах, коли учасники виробничих процесів постійно віддають перевагу економічній вигоді, поліпшення умов праці виявляється важко розв'язуваною задачею.

Положення ускладнене також тим, що необхідні витрати, як правило, пов'язані з капіталовкладеннями в основні фонди, і вони значно перевищують економію на скорочення виплат у зв'язку з несприятливими умовами праці.

Ці негативні явища, а також практична відсутність державного фінансування на проблеми охорони праці та їх незадовільне матеріально-фінансове забезпечення на виробничому рівні призвели до фактичного занепаду системи охорони праці в Україні.

Щорічно зростає кількість підприємств як державної, так і недержавної форми власності зі шкідливими та небезпечними умовами праці. Недооцінка, ігнорування факторів створення належних умов для безпечної праці завдають непоправної шкоди здоров'ю працівників, негативно впливають на рівень продуктивності праці.

За останні роки кількість працюючих в умовах, що не відповідають установленим нормам з охорони праці зросла з 15 до 30 % від загальної чисельності працівників і складає майже 3 млн людей. Важливо відмітити що на роботах з такими умовами праці 1/4 таких працівників – жінки. Це негативно позначається на стані їх здоров'я, визиває порушення перебігу вагітності, викликає вади розвитку плоду та патологію серед народжених, що призводить до незадовільної демографічної ситуації в Україні

За даними Міністерства охорони здоров'я України – більше 70% підприємств України не відповідають вимогам санітарних правил щодо функціонування на них систем опалення, вентиляції, освітлення та роботи санітарно-побутових приміщень. В середньому в шкідливих та небезпечних умовах праці на сьогоднішній день працює майже кожен третій робітник [1].

За офіційними даними 5,5 млн працівників сфери малого і середнього бізнесу в Україні перебувають «у тіні», тобто працюють без юридичного оформлення трудових відносин з роботодавцями. Вони практично позбавлені права на цільове медичне обслуговування, пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці, допомоги у разі нещасного випадку [2].

Висновки. Наведені дані показують, що поруч з позитивними змінами у динаміці загального рівня виробничого травматизму та професійної захворюваності, що в основному пояснюються зменшенням кількості працюючих, в більшості галузей економіки України, існує ряд проблем, які потребують втручання держави і відповідних органів державного нагляду за

охороною праці. Тому, для запобігання виробничому травмуванню та професійним захворюванням, підвищення рівня безпеки виробництва роботодавцям необхідно: забезпечити функціонування на підприємстві системи управління охороною праці; своєчасно виявляти чинники виникнення небезпечних ситуацій на виробництві; усувати причини, що призводять до нещасних випадків; забезпечити навчання та перевірку знань з питань охорони праці працівників; здійснювати контроль за дотриманням працівниками вимог законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці. Отже, правильний підхід до організації охорони праці на підприємстві, грамотне використання різних нематеріальних способів стимулювання працівників дають останнім необхідне почуття надійності, стабільності й зацікавленості керівництва у своїх співробітниках. Також керівники підприємства обов'язково повинні дотримуватися усіх приписів та вимог законодавства про охорону праці, нести відповідальність за їх порушення, більше приділяти уваги саме профілактичній роботі з охорони праці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Горюк О. Травматизм в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://confcv.at.ua/forum/68-700-1>.
2. Деньгін А.П. Дослідження впливу тіньового ринку праці на стан виробничого травматизму в Україні / А. П. Деньгін, Т. М. Таїрова // Охорона праці. – 2012. – № 4. – С. 50- 53.